

Binek otomobillere negatif ayrımcılık

Sabit kıymetler için ödenen KDV'lerin tamamı beyannamede ödenecek KDV'den indirilebilmesine rağmen, binek oto alımında ödenen KDV'lerin indirimine izin verilmiyor. Bu tutarlar ancak gider ya da maliyet olarak dikkate alınabiliyor.

İşletmelerce kiralanan ya da satın alınan binek otomobiller, vergi uygulamasında her zaman negatif ayrımcılığa uğramıştır. Ticari araçlar için ödenen motorlu taşıt vergileri (MTV-taşıt pulu) gider yazılabilirken, binek otomobiller için ödenenlerin gider olarak indirimine izin verilmiyor. Diğer sabit kıymetler için ödenen KDV'lerin tamamı beyannamede ödenecek KDV'den indirilebilmesine rağmen, binek oto alımında ödenen KDV'lerin indirimine izin verilmiyor. Bu tutarlar ancak gider ya da maliyet olarak dikkate alınabiliyor.

Bir de amortisman mevzuu var. Her türlü sabit kıymet aralık ayında dahi alınsa vergi mevzuatı açısından bir yıllık amortisman ayrılabilirken, kıst amortisman sadece binek otomobiller için uygulanıyor. Yani binek otomobilin alındığı yılda, bir yıllık değil yıl sonuna kadar kaç ay varsa o aylar için amortisman ayrılabilir, aylamayan kısım ancak son yılda gider yazılabilir.

Görüldüğü gibi mevzuatımızda, binek otomobillerin alınması ve kullanılmasını cazip olmaktan çıkarmayı amaçlayan çeşitli sınırlamalar vardı zaten. Bunların üstüne bir de 7194 sayılı yasayla, 2019 Aralık ayında birtakım yeni sınırlamalar getirildi. Kira bedelleri, alımda ödenen vergiler, amortisman, yakıt, tamir ve bakım gibi giderlere getirilen yeni sınırlamaların 2020 yılı kurum kazançlarının vergilendirilmesinde dikkate alınması gerekiyor.

KİRALAMA GİDERLERİ

2020 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamelerinin verileceği bugünlerde, faaliyetleri binek otomobili kiralama veya çeşitli şekillerde işletmek olmayan kurumlar vergisi mükellefleri için geçerli olan söz konusu sınırlamalar yazımızın konusunu oluşturuyor.

İşletmeler tarafından kiralanan binek otomo-

billerin her birine ait aylık kira bedelinin 2020 yılı için 5 bin 500 TL'yi aşan kısmı gider kabul edilmiyor. Bu tutar, hesaplanan katma değer vergisi hariç bedeldir. KDV hariç 5 bin 500 TL'yi aşan bir kira ödemesi söz konusu olduğunda aşan kısma isabet eden KDV'nin de indirilmeyip kurumlar vergisi beyannamesinde kanunen kabul edilmeyen gider (KKEG) olarak dikkate alınması gerekiyor.

Ancak banka ve sigorta şirketleri gibi faaliyetleri KDV'den istisna olan işletmeler, 5 bin 500 TL'lik sınırı KDV dahil olarak dikkate alıyorlar. Diğer taraftan binek otomobil finansal kiralama yoluyla kiralandıysa, aylık kira tutarına ilişkin herhangi bir sınırlama bulunmuyor.

Yasa çıktıktan sonra 2020 yılından önce kiralanan arabalarla ilgili uygulamanın ne olacağı ve günlük kiralalarda sınırın nasıl dikkate alınacağı gibi konularda tereddütler oluşmuştu. Konuya ilişkin yayımlanan tebliğde, önceden kiralanan ve sözleşmesi halen devam eden binek otomobillerinden, 2020 yılında aylık kira bedeli 5 bin 500 TL'yi aşanlar için de kira gider kısıtlaması uygulanacağı belirtiliyor.

Binek otomobillerin günlük şekilde kiralamasında gider kısıtlaması ise günlük kiralama bedelinin hesaplanması suretiyle uygulanıyor. Buna göre örneğin nisan ayında altı günlük kiralanan bir binek otomobil için gider yazılabilecek kiraya ilişkin sınır; $5.500 / 30 \times 6$ şeklinde yani bin 100 TL olarak hesaplanıyor. 5 bin 500 TL'lik sınır 2021 yılına ilişkin geçici ve kurumlar vergisi beyannamelerinde 6 bin TL olarak uygulanacak.

SATIN ALINDIĞINDA...

Binek otomobilin satın alınması durumunda ise özel tüketim vergisi (ÖTV) ve katma değer vergisi (KDV) tutarları otomobilin maliyetine dahil edilebildiği gibi, dileyen mükellefler

bunları gider olarak da kaydedebiliyor. Gider yazmayı seçen mükellefler yasa uyarınca 2020 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamelerinde söz konusu vergilerin en fazla 140 bin TL'lik kısmını gider olarak dikkate alabilecekler. Bu tutar 2021 yılı kazançları için 150 bin TL olarak uygulanacak.

AMORTİSMAN GİDERİNE ÜST SINIR

Binek otomobilin alımında ödenen ÖTV ve KDV'nin gider yazıldığı durumda, bu vergiler hariç ilk iktisap bedeli (2020 yılı için) 160 bin TL'yi aşan binek otomobillerde, en fazla bu tutar üzerinden ayrılan amortismanlar gider olarak değerlendirilebiliyor. Aşan kısım üzerinden ayrılan amortismanların ise vergi hesabında kanunen kabul edilmeyen gider (KKEG) olarak dikkate alınması gerekiyor.

Bu vergilerin maliyet bedeline eklendiği veya binek otomobilin ikinci el olarak satın alındığı durumda ise amortismanına esas bedel olarak en fazla 300 bin TL dikkate alınabiliyor. Buna göre ÖTV ve KDV dahil maliyeti 300 bin TL'den daha yüksek bir binek otomobil için en fazla bu tutar üzerinden ayrılan amortisman gideri kazançtan indirilebilecektir. Aşan kısma isabet eden amortisman giderinin KKEG olarak dikkate alınması gerekiyor.

Söz konusu binek otomobillerinin satılması durumunda ise ilgili yıllarda amortisman ayırma aşamasında KKEG olarak kazançta ilave edilen tutarların toplamı, gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde "Diğer İndirimler" satırında gösterilmek suretiyle kazançtan indirilebiliyor.

2020'DEN ÖNCE ALINANLAR

Yukarıdaki tutarlar (160 bin ve 300 bin TL) 2020 yılında iktisap edilen binek otomobiller için geçerli. Yasanın yayım tarihinden (7 Aralık 2019) önce iktisap edilen binek otomobiller için amortisman uygulamasında herhangi bir değişiklik söz konusu değil. Eskiden olduğu gibi herhangi bir sınıra tabi olmadan ayrılmaya

devam ediliyor.

7 Aralık-31 Aralık 2019 döneminde alınan binek otomobillerin ise özel bir durumu var. Bunlara ilişkin amortisman giderleri için de sınırlamalar geçerli. Ancak söz konusu dönemde alınanlar üzerinden 2020 ve sonraki yıllarda amortisman hesaplanırken, amortismanına esas bedel olarak sırasıyla 135 bin ve 250 bin TL'lik sınırlar dikkate alınıyor.

OPERASYONEL GİDERLER

Yasa uyarınca binek otomobillere ilişkin 2020 yılındaki operasyonel giderlerin en fazla yüzde 70'lik kısmı gider olarak dikkate alınabiliyor. İlgili tebliğde söz konusu giderler;

- Akaryakıt,
- Sigorta,
- Otopark,
- Bakım ve onarım giderleri ile
- Köprü ve otoyol geçiş ücretleri olarak belirtiliyor. Buna göre ister 2020 isterse de önceki yıllarda alınmış veya kiralanmış olsun binek otomobillere ilişkin 2020 yılındaki söz konusu giderlerinin yüzde 30'luk kısmının kurumlar vergisi beyannamesinde ilave kalem (kanunen kabul edilmeyen gider) olarak dikkate alınması gerekiyor.

KREDİ FAİZLERİ

Binek otomobil alımına ilişkin kullanılan kredinin faizlerinin ilk yılın sonuna kadar maliyete intikal ettirilmesi zorunlu. Sonraki yıllara ilişkin faizler ise maliyete eklenebildiği gibi mükellefin tercihi doğrultusunda gider de yazılabiliyor.

Binek otomobil alımına ilişkin kredi faiz giderlerinin de yüzde 30 sınırlamasına tabi olup olmadığı konusunda tereddütler bulunuyordu. Tebliğde binek otomobilin iktisap edildiği yıldan sonraki yıllara ilişkin olarak ödenen kredi faizlerinin tercihen gider yazıldığı durumda, bu tutarların da yüzde 30'luk kısmının kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınması gerektiği belirtiliyor.

